

Sygn. akt II Cz 753 /13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny – Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie: SO Bogumił Goraj

SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2014r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku

Skarbu Państwa – Dyrektora Izby Celnej w T. (wierzyciela)

przeciwko

A. L. (dłużnikowi)

o egzekucję świadczenia pieniężnego

na skutek zażalenia wnioskodawcy (wierzyciela)

na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 lipca 2013r. w sprawie XII Co 4475/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie 1 (pierwszym) i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Cz 753/13

UZASADNIENIE

Dyrektor Izby Celnej w T. złożył skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. z dnia 22 kwietnia 2013 r. w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 423/13.

W odpowiedzi na powyższą skargę Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. wniósł o jej oddalenie.

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt XII Co 4475/13, odrzucił skargę (pkt 1) i w trybie art. 759 § 2 k.p.c. zobowiązał Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. do sprostowania postanowienia z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie Km 423/13 w sposób nie budzący wątpliwości, w jakim zakresie postępowanie egzekucyjne zostało umorzone, przy uwzględnieniu, że w wyniku rozstrzygniętego zbiegu egzekucji Komornik był uprawniony do prowadzenia postępowania egzekucyjnego jedynie z wynagrodzenia za pracę dłużnika (pkt 2).

W uzasadnieniu postanowienia, powołując się na art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c., Sąd I instancji stwierdził, że jedną z przesłanek procesowych jest wymóg posiadania zdolności sądowej. W przypadku braku tej przesłanki postępowanie toczyć się nie może. Jeżeli brak tej przesłanki jest pierwotny, a zatem istnieje w dniu wniesienia powództwa sąd odrzuca pozew, bądź skargę czy wniosek.

Dyrektor Izby Celnej w T., w ocenie Sądu Rejonowego, nie posiada własnej zdolności sądowej w rozumieniu art. 64 k.p.c. Niezależnie zatem od zdolności Dyrektora Izby Celnej w T., jako organu egzekucyjnego, uprawnionego do wystawienia tytułu wykonawczego, przechodząc na grunt postępowania cywilnego przed sądem powszechnym, w zgodzie z art. 64 k.p.c., jako stronę wskazać należy osobę prawną reprezentowaną w konkretnym przypadku przez Dyrektora Izby Celnej w T., tj. Skarb Państwa.

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył Dyrektor Izby Celnej w T. (Skarb Państwa), wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Skarżący nie podzielał stanowiska Sądu Rejonowego, że Dyrektor Izby Celnej nie ma samodzielnej zdolności sądowej, choć jest wierzycielem w sprawie. Podniósł dodatkowo, że gdyby jednak uznać, iż Dyrektor Izby Celnej występuje jako *statio fisci* Skarbu Państwa, to przed odrzuceniem jego skargi powinien zostać wezwany do uzupełnienia braku w postaci właściwego określenia strony postępowania, jako Skarbu Państwa – zgodnie z art.199§2 kpc, bo nie jest to brak nieusuwalny (zażalenie – k.29 do 31).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Sąd Okręgowy podziela zapatrywanie Sądu I instancji, że o ile w postępowaniu egzekucyjnym w administracji Dyrektor Izby Celnej jest wierzycielem i w takim charakterze uczestniczy w postępowaniu, to w sądowym postępowaniu egzekucyjnym może działać jedynie jako *statio fisci* Skarbu Państwa, który jest osobą prawną (w ujęciu art.33 kc) i zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art.64§1 kpc posiada zdolność sądową. Natomiast Dyrektor Izby Celnej podejmuje za niego czynności procesowe (zgodnie z art.67§2 kpc), do których należy także możliwość wniesienia skargi na czynności komornika sądowego. Zatem nie czyniąc szerszego wywodu stwierdzić należy, że w tej sprawie Dyrektor Izby Celnej w T. działał za Skarb Państwa będący uczestnikiem sądowego postępowania egzekucyjnego.

Nie można natomiast podzielić stanowiska Sądu Rejonowego, że – w tak oczywistej sytuacji - skarga na czynności komornika sądowego została wniesiona przez podmiot nieoznaczony jako *statio fisci* Skarbu Państwa, a przez to podlegała automatycznie odrzuceniu na podstawie art. 199 § 3 k.p.c. (w związku z art.13§kpc). Wiedza na temat sposobu reprezentacji Skarbu Państwa przez Dyrektora Izby Celnej jest znana Sądowi z urzędu. Zgodzić się należy, że obowiązek właściwego oznaczenia strony inicjującej postępowanie spoczywa na tej stronie, jednakże w praktyce za ukształtowany uważany jest pogląd, iż Sąd orzekający winien czuwać nad tym, by Skarb Państwa był reprezentowany w procesie przez właściwą jednostkę. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że Sąd Rejonowy mógłby odrzucić skargę na czynności komornika sądowego dopiero po uprzednim wezwaniu skarżącego (Dyrektora Izby Celnej) do usunięcia braku zdolności sądowej poprzez wskazanie czy działa za Skarb Państwa i złożeniu przez Dyrektora odpowiedzi, iż jest uprawniony do samodzielnego działania (bo ma zdolność sądową) lub nie udzielenia Sądowi odpowiedzi w określonym terminie. Sąd tego nie uczynił, a zatem odrzucenie skargi na czynności komornika sądowego na podstawie art.199§1 pkt 3 i §kpc (w związku z art.13§kpc), a z pominięciem wymogów art.199§kpc w związku z art.13§2 kpc) było działaniem niewłaściwym. Znane jest Sądowi odwoławczemu zapatrywanie Sądu Najwyższego, do którego odwołał się Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, jednakże – w okolicznościach tej sprawy – taki nadmierny formalizm w działaniu Sądu I instancji nie znajduje uzasadnienia.

Mając powyższe okoliczności na uwadze i przyjmując, że w tej sprawie Dyrektor Izby Celnej w T. działa za Skarb Państwa Sąd odwoławczy uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego (merytorycznego) rozpoznania, gdyż nie rozpoznał on istoty sprawy (na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).